

Ekologiskt lantbruk

Länstyrelsen
Örebro län

Forskning pågår - odling av lupin, soja och linser

Nr 1 2019

Det finns mycket att vinna på odling av fler proteingrödor. Pågående forskningsprojekt ska fylla kunskapsluckor för att underlätta för lantbrukarna att odla lupin, soja och linser.

Fördelarna med att odla flera olika kvävefixerande grödor i växtföljden är flera: alla är inte känsliga för ärtrottröta och fler år med proteingrödor ökar kväveförsörjningsgraden och den inhemska proteinproduktionen. Dessutom är en större variation av grödor bra för den biologiska mångfalden.

En ökad produktion av proteingrödor för humankonsumtion ligger också helt i linje med konsumenternas ökade intresse för ekologiska produkter och alternativ till kött. Inte minst lupin, med cirka 35-40 procent proteinhalt och bra proteinsammansättning är en intressant råvara.

Mer kunskap om produktion av lupin och soja

Tidigare försök har visat att det är möjligt att odla sojabönor och lupin i Sverige med goda resultat. Sojasorter ur mognadsgrupp '000' kan odlas på varma jordar i Sverige, kanske upp till Mälardalen, och kan tröskas på tjalad mark då plantan är stråstyv och drösfast.

Men det saknas ännu tillräcklig kunskap och erfarenhet. Här är några av de frågor som en grupp forskare på SLU med

medel från Formas arbetar med i ett projekt under kommande år:

- Vilka områden i Sverige som lämpar sig för soja- och lupinodling genom att jämföra klimat- och markdata med grödornas växtkrav och regionala marknadsmöjligheter.
- Testa olika sorter och utveckla odlingsstrategier för soja och lupin i fältförsök på tre gårdar med ekologisk produktion när det gäller skörd, kvalitet, kvävebalans, ogräs, skadegörare och hur trindsåden påverkar efterföljande gröda.
- Hur de testade odlingsstrategierna för grödorna presterar när det gäller hållbarhet och lönsamhet på gårdsnivå och möjligheterna för att öka självförsörjandegraden av växtprotein på regional nivå.

Lupin i småländskt klimat

Lupin trivs på lätta jordar och tål en del nattfrost efter sådd. Oförgrenade lupinsorter ger en tidigare och jämnare skörd än förgrenade sorter. I syfte att hitta lupinsorter som hinner mogna i ett småländskt klimat testade Hushållningssällskapet Jönköping åtta sorter från Tyskland och Polen i en demonstrationsodling under säsongen 2018.

Några av sorterna visade sig vara tillräckligt tidiga för att kunna odlas till mogen skörd, om de säs tidigare. Sorten Sonet var tidig, men även Baryt och Burzstyn. Sådden i demonstrations- ⇒

Odling av ekologisk höstraps

Välkommen på en kursdag om odling av ekologisk höstraps.

Tisdag 26 februari, 9.30 - 14.30 (fika från 09.00)
Scandic Örebro Väst, Västgagatan, Örebro

Program

- Förfrukt och växtföljd
- Sortval
- Jordbearbetning och etablering
- Gödsling
- Skadegörare

Medverkande: Henrik Nätterlund, växtodlingsrådgivare, HS Konsult AB och Lena Engström, Sveriges Lantbruksuniversitet forskning kring kvävedynamik i mark och gröda.

Information: Ann-Sofie Hedberg, ann-sofie.hedberg@lansstyrelsen.se, 010-224 84 26

Kostnad: Kursen är kostnadsfri då den finansieras via Landsbygdsprogrammet. Varje deltagare betalar sin lunch på plats. Lunchen kostar 129 kronor.

Anmäl dig senast 18 februari på www.lansstyrelsen.se/orebro/kalender, eller till Ann-Sofie Hedberg, ann-sofie.hedberg@lansstyrelsen.se, 010-224 84 26

Ekologisk rapsodling, Västerås

En motsvarande kurs hålls:

Torsdag 14 mars
kl 9.30 - 15.30

Brunnby Gård,
gula huvudbyggnaden,
Västerås

Information i kalendern på Västmanlands webb www.lansstyrelsen.se/vastmanland/

Anmälan senast 7 mars till hskonsult@hushallningssallskapet.se eller 018-560400

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

odlingarna skedde den 8 respektive 17 maj.

Linser i samodling för effektivare ogräskonkurrens

Linser är en gröda med ungefär samma odlingskrav som ärter, vilket innebär att de skulle kunna vara möjliga att odla på relativt stora arealer i Sverige. Genom samodling med en stödjande gröda som hjälper till att konkurrera mot ogräsen kan man motverka problem med ogräs och liggsäd.

Vilka stödjande grödor i kombination med vilken mekanisk ogräsbekämpning som fungerar bäst undersöks av SLU Alnarp och Hushållningssällskapet Skåne under 2017-2019. Första försöksåret ingick lins Anicia, Gotlandslins, havre Belinda, ogrenad lupin Boruta och bovete Hanelka i olika kombinationer, och resultat från det året visar bland annat att:

Alnarp, lättlera

- samodling med havre minskade ogräsmängden betydligt
- en extra ogräsharvning efter uppkomst minskade inte ogräsmängden
- lupin växte mycket dåligt på Alnarp (lättilera)
- bovetet gav varken tillräcklig konkurrens mot ogräset eller nämnvärt stöd åt linserna

Havgård, lättare jord

- ogräsmängden var överlag låg, men oklart om skillnaden beror på bättre ogräskontroll (en blindharvning + två ogräsharvningar) eller bättre förutsättningar (lättare jord och eventuellt lägre ogrästryck)
- Gotlandslins/havre och Anicia lins/lupin/havre var de kombinationer som växte bäst och hade minst ogräs.

Svenska proteingrödor som industriråvara

Hela kedjan fram till konsument måste fungera. Det är något man tar fasta på i projektet MegaLegumes*, där man jobbar med råvaruberedning, produktutveckling och slutligen kommersialisering av färdiga produkter. Syfte med projektet är att möjliggöra för svenskt jordbruk att långsiktigt och storskaligt producera växtbaserad proteinråvara. I projektet ingår demonstrationsodlingar av lupin och åkerböna för humankonsumtion i Lyse, Umeå, Upplands Väsby och Skepparslöv.

* I MegaLegumes deltar RISE, Hushållningssällskapet Väst, Nordisk Råvara AB, Lantmännen Cereala AB, Veggi AB och So Fungy Ek. för.

Starta ekologisk/småskalig äggproduktion

Den här kursdagen riktar sig till dig som funderar på att starta ekologisk/småskalig äggproduktion.

Onsdagen 27 mars, 09.00 - 15.00 (kaffe från 8.30)

Näsets Gröna i Knivsta

Medverkande: Åsa Odelros, föreläsare och rådgivare ekologisk fjäderfäproduktion

Framtiden för ekologisk spannmål

Försäljningen av ekologiska livsmedel i Sverige ökade med 1,1 miljarder kronor under 2018 (ca 4 procent), en stark ökning jämfört med andra delar av detaljhandeln men långt från rekordårens ökning. Politiker och upphandlare sätter fortfarande höga mål för andel ekologiskt i den offentliga maten.

Välkommen att lyssna och diskutera med föreläsare som är väl insatta i ämnet ekologisk produktion av spannmål och trindsäd.

Torsdag 7 mars, 13.00 - 17.00

Brunnby Gård, Västerås

Göran Karlsson, Produktmarknadschef på Lantmännen Lantbruk, med lång erfarenhet av handeln med ekologisk spannmål. **Jon Orvendal**, växtodlingsrådgivare med många års erfarenhet av både egen och andras ekologiska odling.

Program

- Hur ser marknaden för spannmål och trindsäd ut och hur kan den komma att utvecklas? G.K.
- Finns det en potential i exporten av ekologisk spannmål? G.K.
- Vad behöver man tänka på innan man lägger om och hur ser de ekonomiska kalkylerna ut? J.O.

Anmäl dig senast den 25 februari via kalendern på Västmanlands läns webbplats, www.lansstyrelsen.se/vastmanland

Får på bete

Välkommen på en träff inför kommande betessäsongs.

Onsdag 13 mars, 9.00 - 15.00

Kvinnerstaskolan sal A1, Örebro

Under den här träffen står betet i fokus: Hur ska man betesplanera? Hur mycket kan ett lamm växa på bete? Vilka är de vanligaste parasiterna? Samt om olika typer av stängsel.

Medverkande: Ulrika König och Theo de Braver, Gård & Djurhälsan

Information: Maria Bergman, 010-224 83 39, maria.t.bergman@lansstyrelsen.se

Kostnad: 300 kronor exklusive moms. Fika och lunch finns till självkostnadspris, förbeställs vid anmälan och betalas av var och en på plats.

Anmäl dig senast den 27 februari på www.lansstyrelsen.se/orebro/kalender

Information: Åsa Odelros, 010-223 15 16

Anmäl dig senast 19 mars via kalendern på Stockholms läns webbplats, www.lansstyrelsen.se/stockholm

